

12

Үмүт сапары

Ичкиликке берилип кеткендиктен, үй-бүлөсү бузулган Муса Иманалиев өзүнүн башынан өткөргөн тагдырын башка бирөөлөргө...

11

Аутист балдар менен «Колдон-колго»

Баласынын аутист экенин билгенден кийин Ана-ра Асаналиева өз баласына да жана башка аутист балдарга да жардам берүү максатында...

14

Жакшылык кылууга пандемия мүмкүнчүлүк берди

Ыктыярчы адамдар тарабынан жасалган жакшылыктарга баарыбыз күнүмдүк турмушубузда күбө болуп жүргөндүктөн бул иш биз үчүн кадыресе...

Манас гезити

КЫРГЫЗ-ТҮРК «МАНАС» УНИВЕРСИТЕТИНИН СТУДЕНТИК ПРАКТИКАЛЫК ГЕЗИТИ

ОКтябрь 2020 / 79-Чыгарылыш

www.manas.edu.kg

Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин ректорлук кызматына проф. докт. Алпаслан Жейлан дайындалды

Түркия Республикасынын Өкмөтү менен Кыргыз Республикасынын Өкмөтү ортосунда Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин иштешине байланыштуу түзүлгөн келишимдин 6-беренесине ылайык Түркия Республикасы Жогорку Билим Берүү Жалпы Жыйынынын үстүбүздөгү жылдын 10-августундагы чыгарган чечиминин негизинде Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин ректорлук кызматына проф.докт.Алпаслан Жейлан дайындалды.

“Эки өлкөнүн достугу үчүн”

07

Ректор жардамчысы кызматына Проф. Док. Мустафа Орчан дайындалды

06

КАБАР: МЕДИМАНАС
ФОТО: МЕДИМАНАС

Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин ректорлук кызматына проф.докт. Алпаслан Жейлан дайындалды

Түркия Республикасынын Өкмөтү менен Кыргыз Республикасынын Өкмөтү ортосунда Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин иштешине байланыштуу түзүлгөн келишимдин 6-беренесине ылайык Түркия Республикасы Жогорку Билим Берүү Жалпы Жыйынынын үстүбүздөгү жылдын 10-августундагы чыгарган чечиминин негизинде Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин ректорлук кызматына проф.докт.Алпаслан Жейлан дайындалды.

Ректор проф. докт. Жейландын ыраазычылык билдирүүсү

Ректор, проф. докт. Жейлан кызматка дайындалышына байланыштуу сезимдерин төмөнкүчө билдирди: «Түркиянын Жогорку Билим Берүү Жалпы Жыйынынын 10-август 2020-жылдагы жыйналышында чыгарган чечимине ылайык Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин ректору кызматына дайындалдым. Мени бул кызматка ылайык деп баалаган президентибиз урматтуу Режеп Таййип Эрдоганга, Кыргызстандын президенти урмат-

туу Сооронбай Жээнбековго, Камкорчулар тобунун жетекчиси проф.докт. Фахреттин Алтун мырзага жана колдоо көрсөткөн баарына ыраазычылык билдирем».

«Улуу Памирден жолго чыктык»

Ректор, проф. докт. Жейлан кызматка киришүү үчүн Кыргызстанга келээрден мурда кыргыздар жашаган Ван аймагынын Эрчиш районуна караштуу Улуу Памир айылына зыяратка барды. «Кыргызстанга болгон терең урматыбыз жана сүйүүбүздү Эрчиш-Улупамирден баштадык. Улупамирден жолго чыктык» деген ректор проф.

докт. Жейлан айылда кыргыздардын үйүндө конок болду, аксакалдар жана балдар менен баарлашты, айылдын көрүстөнүнө барып шейиттерге атап куран окуду.

Университеттин атынан Улупамирге дайыма колдоо көрсөтүлөөрүн билдирген ректор, проф. докт. Жейлан «Эзелтен берки достугубүздүн символу болгон Улупамир кыргыздары Ала-Тоонун Анатолиядагы аманаты. Улупамир кыргыздары менен баарлашуу, аксакалдардын батасын алуу жана ата-мекенге саламын жеткирүү биздин негизги милдеттерибииздин бири. Улупамир айылында жашаган кыргыз боордошторубузга ушул убакытка чейин көрсөткөн колдообуз мындан ары да улана бермекчи. Кыргыз-Түрк «Манас» университети катары Улупамирге социо-экономикалык жана маданий тармакта колдоо көрсөтө бермекчибиз» деди. Ректор проф.докт.Жейлан айылда өзүн жылуу тосуп алган, үйлөрүнө алып барып конок кылган айыл башчысы Ейүп Хан Ватансевер жана

көкбөрү командасынын капитаны Якуп Тимур жана башка бардык эле кыргыз боордошторго ыраазычылыгын билдирди.

«Бул жерде кызмат кылуу мен үчүн сыймык»

Кыргызстанга келген ректор, проф.докт.Жейлан үстүбүздөгү жылдын 18-августунда ректорлук залында өткөрүлгөн аземден кийин кызматына киришти. Аземде ректор, проф.докт.Жейланга проректор проф. докт.Анварбек Мокеев университеттин төш белгисин такты жана үстүнө чапан жапты. Ректор, проф.докт.Жейлан аземде сөз алып сүйлөп, анда 25 жылдан бери Орто Азиядагы түрк тилдүү элдердин тарыхына жакындан кызыгып жүргөнүн жана Кыргызстанга көп жолу келгенин айтып «Терең тарыхы бар Түрк тилдүү мамлекеттердин бири болгон Кыргызстанда болуу жана бул жерде кызмат кылуу мен үчүн сыймык. Бул сыймыкты алып жүрүү үчүн күн-түн дебей иштейбиз. Биз жаңы иштерди жасоо үчүн ушул жерге келдик. Аллах

жолубузду ачсын, ишибизге ийгиликтер берсин. Манаста болгонума абдан кубанычтамын. Мындан ары биздин эң негизги милдетибиз күн-түн дебей Түрк биримдиги үчүн, Кыргызстан менен Түркиянын алтын көпүрөсү Манасты дагы да күчтөндүрүү, бийиктерге көтөрүү үчүн колубуздан келгенин кылабыз. Билге Кагандын абдан жакшы бир сөзү бар “Көк асман тешилмейинче, катуу жер жарылмайынча аймагыбызды, салтыбызды эч ким буза албайт” деген. Аллах өз жерибизди өзү коргоп, өзү сактасын” деди.

“Манастын осуяттарын колдонууну улантабыз”

Ректор, проф. докт. Жейлан: “Манас биз үчүн маанилүү. Манас бир эле кыргыздардын дастаны эмес, ал Орто Азиядагы бүткүл түрк элдери жана Анатолиядагы түрктөр үчүн да маанилүү, жол көрсөтүүчү. Анын салып кеткен жолун, осуяттарын, кеп-кеңештерин баарыбыз колдонуп келебиз жана колдонууну мындан ары да уланта бермекчибиз” деп сөзүн жыйынтыктады.

Профессор, доктор Фахреттин Алтун: “Кыргыз-Түрк “Манас” университети – аймактын кызыктыруучу борбору”

КАБАР: ГУЛДАНА НУРМУХАММАД КЫЗЫ
ФОТО: ТҮРКИЯ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ПРЕЗИДЕНТТИГИНЕ КАРАШТУУ КОММУНИКАЦИЯ БАШКАРМАЛЫГЫНЫН САЙТЫ

Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин Камкорчулар Кеңешин 2019-жылдан бери жетектеп келе жаткан Түркия Республикасынын Коммуникация башкармалыгынын башчысы профессор, доктор Фахреттин Алтун КТМУ Түркия жана Кыргызстан үчүн чоң мааниге ээ университет экенин, ошондой эле бул аймактагы өзүнө көңүл бурдурган маанилүү борборго айланып жатканын баса белгиледи.

“Анадолу жана Борбордук Азия ортосундагы көпүрө”

Профессор түрк дүйнөсүнүн билим берүү тармагында олуттуу орун ээлегендигин, муну менен катар Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин дүйнөлүк деңгээлге чыгуу потенциалы да абдан күчтүү экенин белгилеп: “КТМУ – Түркия үчүн да, Кыргызстан үчүн да маанилүү университет. 1995-жылдан бери Түркиянын жогорку билим берүү системасында өзгөчө мааниге ээ борбор катары Кыргызстанда гана эмес, жакынкы аймактарда да бул жааттагы боштукту толтуруп келатканы кубандырат. Мына ушунусу менен “Манас” университети эл аралык деңгээл-

де чоң кадам таштап, бул аймактарда көңүл бурдурган борборго айланганына күбө болуп келатабыз. Университет академиялык жетишкендиктер менен бирге эле Кыргызстан баш болгон Борбор Азиядагы боордош өлкөлөрдөгү коомчулуктун өнүгүшүнө чоң салым кошуп жатканы да айкын. Айрыкча, университет Анадолу менен Борбордук Азиянын ортосундагы мамилени күчөндүргөн көпүрө экенин өзгөчө сыймык менен белгилеп кетким келет.

Ошондой эле окумуштуу Түркия Кыргыз-Түрк “Манас” университети ачылган күндөн тарта ага абдан олуттуу маани бергенин белгилеп келип: “Урматтуу президентибиз да “Ма-

нас” университетин колдоодо кайдыгер караган жок. Алгачкы жолу 2002-жылы университет өз ишмердүүлүгүн баштагандан бери ушул убакка чейин университетке өзгөчө колдоо көрсөтүп келет. Биздин тилегибиз – университет мындан ары да, келечекте, мындай колдоолорго татып, жаңы, ийгилик менен коштолгон кадамдарын улантат берсин”.

“Университет Түркия жана Кыргызстан үчүн маанилүү орду бар жогорку окуу жай”

КТМУ Камкорчулар Кеңешинин башчысы профессор, доктор Фахреттин Алтун ар бир университеттин алдында турган үч негизги маселеге ток-

толду. Ал үч маселе: изилдөө иштери, окутуу-үйрөтүү иштери жана коомго кызмат көрсөтүүдөн турат. Профессордун айтымында, КТМУ эл аралык билим берүүдө өзгөчө марка, чоң борбор, ал эми коом жана иш дүйнөсү үчүн баалуу үлгүлүү окуу жай. “Борбор Азия аймагында сап башында турган “Манас” университетинин жогорку билим берүүдө талыкпай өнүгүп жатканы биздин сыймык. “Манас” университетинин Кыргызстанда эле эмес, бүтүндөй Борбор Азияда алдына койгон чоң максаттарына жетүүсү үчүн биз да өз салымыбызды кошобуз. Окутуу-үйрөтүү, изилдөө иштеринде келечекте дагы да маанилүү кадамдарды жасайбыз деген

пикирдемин”- деп билдирди профессор, доктор Фахреттин Алтун.

“Манас университетине ар дайым колдоо көрсөтөбүз”

Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин ректору, профессор, доктор Алпаслан Жейлан менен проф.доктор Алтундун 2020-жылдын ноябрь айындагы жолугушуусунда келечектеги университетте ишке ашырыла турган түрдүү проекттер жана иш-чаралардын пландары тууралуу маалымат алмашуу болду. “Манас” университети менен узак жылдар бою кызматташкан Камкорчулар Кеңешинин башчысы, кызматына дайындалгандан бери университетти чын дили менен колдоп келаткан проф. доктор Фахреттин Алтун КТМУ менен жалпы максаттарды аныктап, орток пикирге келгендигин, окуу жайды дүйнөнүн эң алдыңкы университеттеринин жанынан орун алышы үчүн ар дайым колдоо көрсөтөрүн айтты.

2020–2021 – окуу жылынын ачылыш аземи уюштурулду

Кыргыз-Түрк “Манас” университетинде (КТМУ) “2020–2021 окуу жылынын онлайн ачылыш аземи, I.Биргелешкен жалпы академиялык жыйналышы жана Улуу Түрк Астроном окумуштуусу жана мамлекеттик ишмер Улугбекти эскерүү программасы” уюштурулду.

Ковид-19 менен күрөшүү чараларынын алкагында университеттин медиа борбору болгон MediaManas’та 2020-жылдын 30-сентябрында онлайн жарыялангандыктан, мүчөлөр интернеттен көрүүгө мүмкүнчүлүк алган программада университеттин ректору, профессор Алпаслан Жейлан, биринчи проректор, профессор Асылбек Кулмырзаев, ветеринария факультетинин деканынын орун басары, профессор Исмаил Шен, гуманитардык факультетинин деканынын орун басары, профессор Алпаслан Ашык катышты.

Программа армяндарга каршы мекени үчүн күрөшүп, шейит кеткен Азербайжан аскерлери, Карста шейит кеткен кыргыз түркү Тегмен Ибрахим уулу, “Чеңгел-Жолборс” операциясы аймагында шейит болгон Пийаде Узман Чавуш Сердар Темелли жана башка бардык шейит кеткендердин урматына 1 минуталык эскерүү менен башталып, андан соң эки өлкөнүн улуттук гимндери жаңырды.

КТМУ’нун түптөлүшүнө салым кошкон адамдарга алкыш

2020-2021 окуу жылынын ачылыш аземиндеги сөзүндө ректор, профессор Алпаслан Жейлан мындайча кайрылды: «Сөзүмдү 1995-жылы 30-сентябрда Кыргыз-Түрк “Манас” университети ачылгандан бери ушул күнгө чейин университетибизде салымын кошуп эмгектенген илим адамдарынан баштап бул имараттарды курууда катышкан куруучуларга чейин, кызматы өткөн ар бир адамга ыраазычылыгымды билдирүү менен баштагым келип жатат. Бул чөлкөмдө жана дүйнөлүк масштабда алып караганда КТМУ’нун салымы эбегейсиз. “Суу жерге, билим элге” – деп айтылат кыргыз макалында. Эки бир тууган элдин билимге кошкон салымы бул, албетте – Кыргыз-Түрк “Манас” университети болуп саналат. Бул жердин кулуну улуу ойчул Чыңгыз Айтматовдун: “Адамга эң кыйыны - күн сайын адам болуу”, - деген сөзү бар. Адам бойдон калуу, илимге салым кошуу, жаштардын жана илим адамдарынын жолун ачуу биздин эң чоң максаттарыбыздан болуп кала бермекчи. Ошондуктан 2020-2021 окуу жылы бүткүл дүйнө үчүн, адамзатына, жаштарга жана КТМУ жааматына жалаң гана ийгиликтерди жана жакшылыктарды алып келишине тилектешмин».

Сөзүмдү 1995-жылы 30-сентябрда Кыргыз-Түрк “Манас” университети ачылгандан бери ушул күнгө чейин университетибизде салымын кошуп эмгектенген илим адамдарынан баштап бул имараттарды курууда катышкан куруучуларга чейин, кызматы өткөн ар бир адамга ыраазычылыгымды билдирүү менен баштагым келип жатат. Бул чөлкөмдө жана дүйнөлүк масштабда алып караганда КТМУ’нун салымы талашсыз.

Кыргызстанга, регионго жана илимге салымын кошкон университет

Ректор, профессор Алпаслан Жейлан өз сөзүндө улуу окумуштуу Улугбек жөнүндө, Улугбектин өзүнүн өткөнүнө 500 жылдан ашса да, анын иштери азыркы күндө дүйнөдөгү эң маанилүү илимий иш катары кабыл алынаарын айтты. Улугбектен баштап 2018-жылдын 20-апрелинде КТМУ'га келген Нобель сыйлыгынын ээси илимпоз профессор Азиз Санжар жана башка Түрк дүйнөсүндө адамзаттын өнүгүшүнө салым кошкон бардык илимпоз жана ойчулдарына сый-урмат менен мамиле кылаарын билдирди.

Мындан тышкары өз сөзүндө ректор университеттин окуу пландарына токтолуп, жакынкы убакытта ишке ашырыла турган КТМУнун институттарынын, илимий-изилдөө борборлорунун саны жана сапаты жогорулай тургандыгын, факультеттерде жаңы бөлүмдөр ачылаарын жана айрым жогорку мектептер факультет болуп өнүгөөрүн жана Кыргызстан үчүн пайдалуу деп эсептелген дыйканчылык жана мал чарбачылыгы сыяктуу тармактар боюнча изилдөө иштеринин жана тажрыйбаларынын дагы да жакшыртылып улантыла тургандыгын, университетте ийгиликтүү студенттердин санын дагы да болсо көбөйтүү жана студенттерге багытталган, студенттерге приоритет берилген билим берүүнү камыздоо үчүн иштер улантылаарын баса белгиледи. Ошондой эле университеттин ректораты билим алуу онлайн түрүндө жүрүп жаткандыктан, студенттерди колдоо максатында ар бирине ай сайын 60 GB акысыз интернет берүү мүмкүнчүлүгүн ишке ашырганын жана жакынкы арада окуу жайдын ден-соолук борбору жакшыраарын, Кыргызстандын саламаттыкты сактоо жаатында аккредитациядан өтө тургандыгын сүйүнчүлөдү.

Пандемияда өзгөрүүгө учураган шарттарга КТМУ'нун адаптациясы

Биринчи проректор, профессор Асылбек Кулмырзаев ачылыш сөзүндө: “Бул жыл оңой жыл болгон жок. Пандемиядан улам жашообузда олуттуу өзгөрүүлөр болду. Бул өзгөрүүлөргө бир гана биздин университет дуушар болгон жок, бүткүл дүйнөнүн билим берүү системасында жана адамдардын жашоолорунда олуттуу өзгөрүүлөр болуп жатат. Биздин милдет - бардык тоскоолдуктарга карабастан, өз милдеттерибизди мыкты деңгээлде аткаруу болчу. Муну ишке ашыра алдык. Мындан тышкары, өлкөнүн бардык телеканалдарында көрсөтүлгөн дистанттык билим берүү сабактарын “Медиа Манас” борборунда тартуу сыяктуу олуттуу иш аракеттерибиз менен Кыргызстан элине колубуздан келген жардамды көрсөттүк. Бул жыл да пандемия менен күрөшүү аракеттери менен өтчүдөй болуп турат. Бул окуу жылын дагы өткөн жылдын тажрыйбасын колдонуп, ийгиликтүү түрдө аягына чыгарабыз”, - деди.

Биринчи проректор, профессор Асылбек Кулмырзаев сөзүнүн кийинки бөлүгүндө болсо академиялык жылда университетте ишке ашырылган иш чаралар, жыйналыштар, илимий изилдөөлөр, долбоорлор жөнүндө маалымат берди жана мындан тышкары пандемия процессинде иштер кандай жүргүзүлгөнүн кеңири айтып берди.

Ал эми ветеринария факультетинин деканынын орун басары, Аралыктан билим берүү координациясынын комиссиясы, Санарип технологияларын изилдөө жана колдонуу комиссиясынын башчысы, профессор Исмаил Шен университеттин аралыктан билим берүү программалары жана санариптештирүү иштери боюнча кеңири маалымат берди. Профессор Исмаил Шен: “КТМУ эң кыска мөөнөттө онлайн билим берүү системасына өтүп пандемия мезгилин ийгиликтүү иш алып бара алды. Технологиялык маселелерди чечкенден кийин дистанттык билим берүү үчүн зарыл болгон материалдар менен камсыздап университетибизди бул окуу жылы үчүн да даярдай алдык”, - деп айтты.

Программанын алкагында гуманитардык факультетинин деканынын орун басары, доцент Алпаслан Ашык “Улуу түрк астрономия илимпозу жана мамлекеттик ишмер Улуг Бейдин жашоосу” деген темада баяндама жасады.

Иш чара академиялык даражалары жогорулаган академиктердин аты жөнүн жана жаңы илимий даражаларын угузуу менен аягына чыкты.

Пандемиядан улам жашообузда олуттуу өзгөрүүлөр болду. Бул өзгөрүүлөргө бир гана биздин университет дуушар болгон жок, бүткүл дүйнөнүн билим берүү системасында жана адамдардын жашоолорунда олуттуу өзгөрүүлөр болуп жатат. Биздин милдет - бардык тоскоолдуктарга карабастан, өз милдеттерибизди мыкты деңгээлде аткаруу болчу. Муну ишке ашыра алдык.

Ректор жардамчысы кызматына проф. док. Мустафа Орчан дайындалды

Кыргыз-Түрк Манас университетинин ректор жардамчысы кызматына адабият факультетинин социология бөлүмүнүн окутуучусу Проф. Док. Мустафа Орчан дайындалды. 21-сентябрдан баштап кызматына киришкен Проф. Док. Мустафа Орчанга КТМУ ректору Проф. Док. Алпаслан Жейлан тарабынан университеттин белгиси ыйгарылды.

КАБАР: МЕДИМАНАС
ФОТО: МЕДИМАНАС

Жаңы кызматына киришкен Проф. Док. Мустафа Орчан университет тууралуу пикирлерин мындайча билдирди: “Ушул жылда 25 жашка толгон Кыргыз-Түрк Манас университети эки өлкөнүн бекем мамилеси жана тажырыйба бөлүшүүсүнүн негизинде түзүлгөн. Түптөлгөнүнөн баштап бүгүнкү күнгө чейин университетибиздин эң негизги максаты Түркия жана Кыргызстан менен катар башка өлкөлөрдөн келген студенттерге сапаттуу билим берүү. Бул багытта университетибиз академиялык жамаатын да окутуу, изилдөө жүргүзүү жана долбоор иштеп чыгуу боюнча ар дайым шыктандырып келет. Жаш университетке тиешелүү болгон энергия менен аймакта алдыңкы университет болуу багытындагы аракеттерибиз мындан ары да уланмакчы”. Проф. Док. Орчан өз сөзүндө Мевлана Желаледдин Руминин “Адамдар менен бирге болсоң бир бүтүнсүң, бир чоң деңиз. Жалгыз болсоң тамчысың, бир даана болгону” деген сөзүн эскерип Түркиянын билим берүүдөгү билим жана тажырыйбаларын Кыргызстан менен бөлүшүүсүндө КТМУнун

маанилүү орунга ээ экендигин баса белгиледи. Проф. Док. Орчан жаңы окуу жылында Ректорубуз жана Проректорубуздун жетекчилигинде академиялык жана административдик жамааттын аракети менен жергиликтүү жана дүйнө жүзүндөгү университеттер менен бирге кызматташуу менен жергиликтүү жана глобалдык масштабда академиялык программаларды жана жаңы долбоорлорду ишке ашыруу үчүн күч жумшай турганын билдирди. Пандемия учурунда билим берүүдөгү кыйынчылыктар кантип жоюлгандыгы тууралуу Проф. Док. Орчан буларды айтып өттү: “Тажырыйбалуу окутуучуларыбыз жана сүйүктүү студенттерибиз менен чогуу бул семестрди эффективдүү негизде бүтүрүп, бул процесстин эң кыска убакытта аякташын, студенттерибиз менен бетме-бет жолугуп сабак өтүүнү, жаңы окуу жылынын ийгиликтүү өтүшүн каалайм”.

Проф. Док. Мустафа Орчан 2019-ж. бери Коомдук илимдер институтунун жетекчисинин милдетин аткаруучу кызматын аркалап жаткан.

Ректор проф. доктор Жейландын таанышуу жыйналыштары

Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин ректору болуп дайындалган проф. доктор Жейлан кызматына киришкенден бери университеттин бөлүмдөрү жана университеттен тышкы уюмдар менен таанышуу жыйналыштарына катышты.

КАБАР: МЕДИМАНАС
ФОТО: МЕДИМАНАС

Ректор проф. доктор Жейлан бул багытта алгач университеттин кызматкерлери менен жолукту. Университеттин бакчасында социалдык аралыкты сактоо менен уюштурулган жолугушууда академиялык жана административдик кызматкерлер ректор проф. доктор Жейланга өздөрүн тааныштырып, ректордун жаңы кызмат ордунда үзүрлүү, ийгиликтүү иш алып баруусуна тилектештигин билдиришти. Андан кийин коллектив таанышуу жолугушусунан кийин ректор проф. доктор Жейланды кабинетине барышты. Коммуникация жана Гуманитардык факультеттеринин декандары, декан орун басарлары жана бөлүм башчылары ректор проф. доктор Жейланды жаңы кызмат ордун куттуктап кетишти.

Мындан тышкары, университет боюнча бардык факультеттердин онлайн сабактарына да катышып, окутуучулар жана студенттер менен да таанышты.

Ректор проф. доктор Жейлан тамак-аш тейлөө кызматынын кызматкерлери менен жолугушту

Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин ректору проф. доктор Алпаслан Жейлан 2020-жылдын 1-октябрь күнү Социалдык тейлөө комплексинде студенттер менен иштегендердин тамак-ануу муктаждыктарын камсыздоо үчүн иш алып барган ашкананы кыдырды. Ректор проф. доктор Жейлан, ашканада гигиенанын сакталуусу үчүн бардык чаралардын көрүлгөндүгүнө канааттанганын баса белгилеп, иштегендерди куттуктады жана университеттин мүчөлөрүнүн ден соолугун коргоо максатында пандемия учурунда гигиенанын эрежелерин сактоо эң маанилүү маселе экендигин кошумчалап өттү.

Ректор проф. доктор Жейлан кызматкерлердин муктаждыктары боюнча да маалымат алды, Социалдык тейлөө комплексинин шарттарын кыска убакыт ичинде дагы да жакшыртууларын, бардык муктаждыктар камсыздаларын айтты. Ректор проф. доктор Алпаслан Жейландын Түркия-

нын элчиси Фырат менен таанышуу жолугушуусу болду

Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин ректору проф. доктор Алпаслан Жейлан 2020-жылдын 19-август күнү Түркия Республикасынын Бишкектеги элчиси Женгиз Фырат менен таанышуу жолугушуусу болуп өттү.

Бул жолугушууда эки өлкө ортосундагы мамилелер, университетте ишке ашырыла турган долбоорлор талкууланды, кызматташтык жана координация астында маанилүү иштерди аткаруу мүмкүнчүлүгү жөнүндө сүйлөшүлдү.

Түркия Республикасынын атайын жана толук ыйгарым укуктуу элчиси Фырат, 2020-жылдын 14-сентябрында ректор проф. доктор Жейланды кабинетине келип, ректорубуздун жаңы кызматка киришүүсүн дагы бир жолу куттуктап кетти.

КАБАР: МЕДИМАНАС
ФОТО: МЕДИМАНАС

Ректор проф. доктор Алпаслан Жейлан студенттин үйүнө барды

Ректор проф. доктор Алпаслан Жейлан Пандемиянын шарттарына байланыштуу университетке келе албай жаткан студенттердин үйүнө барып жолугуп келди. Эң алгач Ректор проф. доктор Алпаслан Жейлан Коммуникация факультетинин Радио, ТВ жана кино бөлүмүнүн 3-курсунун студенти Шайыр Бакытбекованын үйүнө барды.

Бакытбекова: “Бизге коноко келип мени дагы, үй-бүлөмдү дагы абдан сыймыктандырдыңыз. Сизге ыраазымын. Кубанычымды сөз менен жеткире албай турам. Сиздерге чоң рахмат”, - деп ректор проф. доктор Жейланга ыраазычылыгынын билдирди. Бакытбекова жана анын үй-бүлөсү меймандостук менен тозуп алганын баса белгилеп ректор проф. доктор Жейлан: “Студенттер Манас университети үчүн эң маанилүү орунда, жаңы семестрде мындан да маанилүү болот. Студенттерибизге бардык тараптан колдоо көрсөтөбүз”, - деп, студенттерди кыдыруу улантылаарын кошумчалай кетти.

“ЭКИ ӨЛКӨНҮН ДОСТУГУҮҮЧҮН”

Ковид-19 илдеги менен күрөшүү алкагында бир топ өлкөгө жардам колун сунган Түркия Республикасы Кыргызстанга да алгачкы күндөрдөн тарта эле колдоо көрсөттү. Түркия Республикасынын Кыргызстандагы толук жана ыйгарым укуктуу элчиси Женгиз Камиль Фыраттын жетекчилигинде эки өлкөнүн өкмөттөрүнүн жолугушууларынын жыйынтыгында белгиленген муктаждыктарга Түркиядан медициналык жана адамдык ресурстар боюнча көмөк көрсөтүлдү. Тактап айтканда, Кыргызстандагы Түркия элчилиги тарабынан “Эки өлкөнүн достугу үчүн” аттуу жардам акциясы өткөрүлдү.

Түркия Республикасынын Кыргызстандагы толук жана ыйгарым укуктуу элчиси Женгиз Камиль Фырат Түркиядан келген медициналык дары-дармектерди жана техникаларды тапшырып жаткан учуру.

Пандемия менен күрөшүү үчүн Кыргызстанга Түркиядан алгач медициналык жабдык жана техника тарабынан колдоо көрсөтүлдү. Мунун алкагында өлкөнү жасалма дем алдырткан 20 аппарат, 50 кычкылтек концентратору, 20 комплект ПЧР-тест, вирусту аныктоо үчүн реагенттердин 20 миң комплекти, 50 миң N95 коргоочу беткап, 100 миң хирургиялык беткап, 35 миң коргоочу костюм, 2 миң коргоочу беткап-калкан жана 10 миң гидроксихлорохин дары Кыргызстандын Саламаттык сактоо министрлигине тапшырылды. Андан кийин COVID-19 оорусуна каршы күрөшүү максатында Түркия Республикасы тарабынан курулган «Кыргыз-түрк достугу» ооруканасы эки тараптуу келишим ратификация болгон соң кызматка берилди. Ооруканада эмгектенген дарыгерлердин беткап жана коргоочу костюму Түрк кызматташтык жана координация агенттиги тара-

бынан каржыланды. 51 орундуу, 22 интенсивдик терапия палатасы бар бул оорукана өлкөнүн эң заманбап ооруканасы болуп, пандемия менен күрөшүүгө чоң салым кошту. Кыргыз-Түрк Манас университети да 250 орундуу жатаканасын карантин учурунда кызматка берип, кыргыз медицинасына жардам колун сунду.

Жардам берүү үзгүлтүксүз жүргүзүлдү

Кыргызстандагы Түркия элчилиги Түркияда башталган “Биз өзүбүздү бага алабыз, Түркия” аттуу улуттук жардам акциясын Кыргызстанга ылайыкташтырып “Эки өлкөнүн достугу үчүн” аттуу акциясын баштады. Аталган колдоо көрсөтүү акциясына Кыргызстандагы Түркия элчилиги, Кыргыз-Түрк “Манас” университети, Түрк кызматташтык жана координация агенттиги жана Түрк-Кыргыз ишкерлер коо-

му биргеликте иш алып барышты. Чогултулган каражатка кычкылтек концентратору жана тез жардам автоунаасы баштаган бир топ медициналык жабдык сатылып алынып, муктаж болгон ооруканаларга тапшырылды. Акциянын алкагында карантин убагында 500 медициналык жана 500 коопсуздук кызматкерине, жалпысынан 1000 мамлекеттик кызматкерге ысык тамак таратылып турду. ТИКА (Түрк Кызматташтык жана Координация Агенттиги) мэрия менен биргелеше жардамга муктаждыгы болгон 4500 үй-бүлөгө Кыргыз Кызылай Коому аркылуу жардам пакеттерин таратты.

Элчи Женгиз Камиль Фырат: “Максатыбыз-кыргыз боордошторубузга көмөк көрсөтүү гана”

Көрсөтүлгөн жардам тууралуу Түркия Республикасы-

нын Кыргызстандагы толук жана ыйгарым укуктуу элчиси Женгиз Камиль Фырат “Биз өзүбүз түзгөн фонд аркылуу кыргыз боордошторубузга кайрымдуулук компанияларыбыз жана жарандарыбыз аркылуу жардам берүүгө аракет кылып жатабыз. Кыргыз Кызыл Ай Коому менен биргеликте муктаж болгон бардык тарапка жардамыбызды аябайбыз” деди. Мындан тышкары, Түркия Республикасынын Бишкектеги элчилиги тамак-аш жана баш калкалоочу жайга муктаж жарандар элчиликке кайрыла аларын социалдык тармактар аркылуу жарыялады.

Түркиянын жарандары үчүн чартердик каттамдар уюштурулду

Бүткүл дүйнөнү дүңгүрөткөн COVID-19 коронавирус илдетинин айынан башка мамлекеттердин катарында Кыргызстан да чек арасын жапты.

Бул мөөнөт беш айга созулду. Ал арада убактылуу Кыргызстанда жашап, Түркия мамлекетине кайтып кетүүнү каалаган түрк жарандарын алып кетүү маселеси курч эле. Ошентип, түрк жарандарын Түркияга алып келүү максатында чартердик рейстер уюштурулду. Түркиянын Тышкы Иштер министрлиги жана Кыргызстандагы Түркия элчилиги тарабынан уюштурулган чартердик рейс аркылуу жүздөгөн түрк жарандары мекенине кайтышты. Түрк Элчилигинин социалдык тармактарда берген маалыматына ылайык, 300 жараны бар алгачкы чартердик каттам 2020-жылдын 21-апрелинде ишке ашырылган. Андан кийин 16-май, 30-июнь, 2-4-23-27 жана 29 июлда кийинки каттамдар аркылуу Түркиянын жарандары мекенине учуп кетишкен.

КАБАР: ГҮЛДАНА НУРМУХАММАД
КЫЗЫ ФОТО: [HTTP://BISKEK.BE.MFA.GOV.TR](http://BISKEK.BE.MFA.GOV.TR)

Түркия Республикасынын негизделгенине 97 жыл

КАБАР: МЕДИМАНАС
ФОТО: МЕДИМАНАС

29-октябрь күнү Түркия Республикасынын негизделгенине 97 жылдыгы онлайн белгиленди. Республика күнүнө карата атайын программа Түркия Республикасынын Кыргызстандагы элчилиги жана Кыргыз-Түрк «Манас» университети тарабынан даярдалды.

Иш-чарада алгач Түркия Республикасынын Бишкектеги элчилигинин Билим берүү боюнча кеңешчилигине караштуу окуу жайлардын студенттери жана окутуучулары, Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин ректору жана окуу жайдын ошондой эле элчиликтин кызматкерлеринин балдарынын катышуусунда улуттук гимн жаңырды.

Мамлекеттик гимн жаңыргандан кийин Түркия Республикасынын Президенти Режеп Тайип Эрдогандын Республика күнүнө карата куттуктоо сөзү жарыяланды.

Андан кийин коммуникация факультети тарабынан даярдалган «Республика» аттуу даректүү тасма көрсөтүлдү жана Түркия Республикасынын Бишкектеги элчилигинин Маданият жана таанытуу кеңешчилигинин колдоосу менен «Медиа Манас» борбору тарабынан даярдалган Мамлекеттик музейге виртуалдуу саякат жасалды.

Кечеде «Манастын кыздары» кыздар бий тобу «Түрк элдик бийин» аткарышты жана «Анадолу» лицейинин окуучулары Ататүрктүн осуяттары жана «Ата-Мекен» темасында ырлардан көркөм окушту. Программанын соңу көркөм өнөр факультети тарабынан даярдалган концерттик программа менен соңуна чыкты.

Билим алууга Кыргыз-Түрк “Манас” университетинен интернет пакети түрүндө колдоо

Ковид-19 эпидемиясына байланыштуу онлайн бирим берүү түрүндө иш алып барып баштаган Кыргыз-Түрк “Манас” университети (КТМУ) 2020-2021 – окуу жылдын күз айларында студенттерине айына 60 гигабайт интернет пакетин белек кылды.

Ковид-19 эпидемиясы көптөгөн тармактардагыдай эле, билим берүү тармагына да көптөгөн өзгөртүүлөрдү алып келди. Физикалык контактты азайтуу максатында салттуу бетме-бет билим берүүнүн ордуна интернет аркылуу аралыктан билим берүү ыкмасы кабыл алынды. Теориялык дагы жана практикалык дагы сабактардын бардыгы аралыктан окутуу жолу менен ишке ашырылып жаткан учурда интернет байланышынын үзүлүп калуусу студенттерди эң түйшөлдүргөн маселелердин бири болду. Студенттер аралыктан билим алууну улантуу үчүн каражатынын көбүн интернет пакетин сатып алууга сарптоого мажбур болушту. Бул маселе студенттер жана алардын үй бүлөлөрү үчүн олуттуу өлчөмдөгү чыгашага айланды.

КТМУ студенттерди бардык тараптан колдоп келген жана бул маселеде да

кайдыгер калган жок. Студенттер билим алууну үзгүлтүксүз улантуусу жана үй бүлөлүк бюджетке ашыкча жүк болбостон бул процесстен өтүүсү үчүн аралыктан окутуу учурунда аларга 60 гигабайт интернет түрүндө колдоосун сунду. Аяк оона айынан тарта Кыргызстан, Түркия, Түркмөнстан, Өзбекстан жана Казакстан сыяктуу ар башка өлкөлөрдө жашаган студенттердин мобилдик эсептерине 60 гигабайттык интернет пакети таратыла баштады.

КТМУ тарабынан камсыздалган интернеттин жардамы менен үй бүлөсүнүн экономикалык жактан олуттуу жүктөн кутулганын баса белгилеген Коммуникация факультетинин Журналистика бөлүмүнүн 2-курсунун студенти Айзат Добулова мындай пикирин билдирди: “Кыргызстанда КТМУдан башка эч кайсы университет студенттерине мындай колдоо көр-

сөткөн жок. Бул колдоо аркылуу экономикалык жактан кыйналган студенттерге абдан жакшы болду. Ошондуктан университетке ыраазымын жана университетим менен сыймыктанам”.

Ветеринария факультетинин 2-курсунун студенти Дайанч Назаров болсо мындай деди: “Мен түркмөнмүн жана Түркмөнстандан келип Манас университетинде билим алып жатам. Бул университетке өтүп, билим алып жаткандыгым үчүн сыймыктанам. Негизи эле университетибиздин студенттерге көп мүмкүнчүлүктөрдү сунат. Интернет колдоосу менен дагы бир муктаждыгыбыз университет тарабынан камсыздалып жатат. Университетиме жана окутуучуларыма ыраазычылыгымы билдирем”.

**КАБАР: ГҮЛДАНА
НУРМУХАММАД КЫЗЫ**

КТМУнун аралыктан билим алуудагы ийгилиги

Кытай Эл Республикасынын Ухань шаарында биринчи жолу байкалган корона вирусунун жаңы түрү (Ковид-19) кыска убакыттын ичинде бүткүл дүйнөгө терс таасирин тийгизди. 2020-жылдын март айынан баштап дүйнө жүзү боюнча билим берүү процесси дистанттык билим берүү ыкмалары менен жүргүзүлө баштады. Бүткүл дүйнөдөгүдөй эле, Кыргыз-Түрк «Манас» университети (КТМУ), дистанттык билим берүүгө расмий түрдө 16-марттан баштап өттү.

Ковид-19 эпидемиясы учурунда КТМУ тарабынан жүргүзүлгөн билим берүү саясатына байланыштуу, проф. докт. Исмаил Шен баа берди. Университеттин жогорку менеджменти катары биз Кыргызстанда жүргүзүлгөн изилдөөлөр менен макулдашып иш алып баргандыгыбызды жана студенттерге дагы, кызматкерлерге дагы ушул илдетке чалдыгып калбап үчүн көптөгөн чаралар көрүлгөнүн айтты.

«Мен университеттин жогорку жетекчилиги тарабынан кампустун координациясынын башчысы болуп дайындалдым. Мен алган милдетке жана жоопкерчиликке байланыштуу биз кампустун кире беришин көзөмөлдөп турдук. Кыргыз Республикасынын жана Түркия Республикасынын эпидемияга каршы күрөшүү максатында жана чечимдерди кылдаттык менен аткаргандыгы үчүн биздин өзгөчө абалыбызды билдиргим келет.»

Дистанттык билим берүү боюнча координациялык комиссия түзүлдү

Проф. Др. Шен, Кыргызстандын Билим берүү жана илим министрлигинин чечимдерине ылайык, ковид-19 эпидемиясынын алдын алуу жана көрүлө турган чараларга ылайык, КТМУ биринчи жолу 2020-жылдын 16-мартынан 8-апрелине чейин токтотулганын билдирди. Кыргызстандын Билим берүү жана илим министрлиги 2020-жылдын 23-мартынан баштап өлкө боюнча аралыктан билим берүүгө өткөндүгүн билдирген КТМУ жазгы мезгил дистанттык билим берүү ыкмалары менен ишке ашып жаткандыгын билдирди. Др. Шен: «Министрлик тарабынан кабыл алынган дистанттык билим берүү чечими менен биздин университет 25 жылдык расмий билим берүү тажрыйбасынан баш тартты жана мурунку билим берүү модели кабыл алынды. Дистанттык билим берүү иш-чараларын координациялоо максатында менин төрагалыгым менен 8 адамдан турган Дистанттык билим берүү координациялык комиссиясы (UEKK) түзүлдү.» деди.

Дистанттык билим берүү комиссиясынын биринчи отурумунда КТМУнун окуу процесси боюнча маанилүү чечимдер кабыл алынгандыгын айтып, проф. докт. Шен; «Биринчи кезекте, дипломдорду, студенттерди жана аспирантураларды байланыштырган технологиялык методдор боюнча биздин саясат аралыктан жүргүзүлүшү мүмкүн, теориялык жана практикалык курстардын узактыгы (синхрондуу / асинхрондук), экзамендер (аралык, жыйынтыктоочу, мамлекеттик жана тезисти коргоо) жана ушул сыяктуу маселелер аныкталды. Комиссиянын ушул маселелер боюнча кабыл алган чечимдери Университеттин Сенатын кабыл алуу менен күчүнө кирди.»

Сабактарды интерактивдүү онлайн режиминде Google Classroom жана Google Meet программалары аркылуу өткөрүү КТМУнун чечими менен кабыл алынгандыгын айтып, проф. докт. Шен: «Окутуучуларга жана студенттерге кабыл алынган чечимдерге жетүү үчүн ар кандай WhatsApp линияларын түзүү менен тез байланыш түзүлдү. Биздин студенттер үчүн билим берүү / курстун материалдары тутумга жүктөлүп, студенттердин жетки-

КАБАР: ГУЛДАНА НУРМУХАММАД КЫЗЫ
ФОТО: НАУРУЛЛА РАХМАТЛЛА УУЛУ

ликтүүлүгү камсыздалды. Натыйжада, биздин университет жазгы семестрди дистанттык билим берүү аркылуу ийгиликтүү аяктады.» деди.

Окуучулардын сабакка катышуусу 85% дан жогору

Дистанттык билим берүү мезгилинде 2 миң 726 курсту жалпы 670 окутуучу жүргүзгөндүгүн, анын ичинде тил даярдыгы, доцент, магистратура жана магистратура бар экендигин билдирди. Проф. Докт. Шен: «Биздин студенттердин бардык бөлүмдөргө катышуу деңгээли болжол менен 85% жана андан жогору болду. Бул көрсөткүч (бирдиктердин ортосундагы жумушка келбегендиктин айырмачылыгына байланыштуу) бетме-бет окутууга салыштырмалуу бирдей же бир аз жогору» деди.

КТМУ өзүнүн интерфейсін иштеп чыкты

Ковид-19 эпидемиясындагы экинчи толкун эффектинен улам, көптөгөн өлкөлөрдө жана билим берүү мекемелеринде болуп, КТМУда 2020-2021 окуу жылынын күзгү семестри дистанттык билим берүү ыкмасы менен башталды. Проф. Докт. Шен КТМУнун маалыматтарды иштеп чыгуу борборунун кызматкерлери жана UEKK мүчөлөрү тарабынан даярдалган жаңы интерфейс (moodle / meet технологиясы) менен жаңы окуу мезгилинде онлайн курстар өткөрүлүп жаткандыгын айтты.

Проф. Докт. Шен, өткөн жаз мезгилинде студенттер кабылган интернет квота көйгөйү жөнүндө; КТМУнун ректору проф. Др. Алпаслан студенттерге дистанттык билим берүү учурунда интернет топтомун (айына 60 МБ) камсыз кылуу менен Жейландын жана университеттин сенатынын колдоосу жоюлгандыгын билдирди. Проф. Докт. Шен КТМУнун жогорку жетекчилиги Кыргызстандын аймагынан тышкары студенттердин сабактарга катышуусу үчүн сабактарды саат 11.30да Кыргызстанда баштоону чечкенин жана кафедраларга байланыштуу айрым китептер электрондук версияга өткөрүлүп, студенттерге жеткиликтүү болгонун баса белгиледи.

Дистанттык билим берүүнүн артыкчылыктары жана кемчиликтери

Дистанттык билим берүү бетме-бет билим берүүгө альтернатива эместигин баса белгилеген Проф. Докт. Шен, аралыктан окутуу билим берүүнү үзгүлтүккө учураптоо үчүн кыйын кырдаалдарда ишке ашырылышы керек болгон билим модели экендигин айтты. Проф. Докт. Шен студенттерге дистанттык билим берүүнүн артыкчылыктарын төмөнкүчө тизмектеди: «Студенттерибиздин жашаган жеринде билим алуусу, алардын үйдө кино-театрдагыдай ыңгайлуу шартта болуулары, студенттердин чыгымдарынын азайышына байланыштуу жарым-жартылай экономикалык пайда алып келиши мүмкүн жана

жолго дагы убакытты үнөмдөп жатышат, деп эсептесе болот.»

Проф. Докт. Шен дистанттык билим берүүнүн кемчиликтери жөнүндө төмөнкүдөй сөздөрдү айтты: «Табигый класстык чөйрө болбогондуктан, студенттер менен мугалимдердин ортосундагы байланыш толугу менен курулбай жатат жана сабактар студенттер үчүн бетме-бет окутууга караганда монотондуу болуп калышы мүмкүн. Практикалык сабактарга жана сынактардын ишенимдүүлүгүнө өзгөчө көңүл буруу керек. Сурамжылоолор көрсөткөндөй, болжол менен студенттерибиздин 95%ы сабактарды уюлдук телефону менен окушат. Бул биздин студенттерде концентрацияга жана көзгө байланыштуу көйгөйлөрдү жаратышы мүмкүн. Ошондуктан, бул биздин окутуучулардан жана студенттерден кылдаттыкты талап кылат.»

Бетме-бет окутуу үчүн вакцинанын табылышы өтө маанилүү

Бетме-бет билим берүүгө өтүүнүн белгилүү бир күнүн белгилебеген, Проф., Докт. Шен; «Биз Covid-19 эпидемиясынын чыгышына байланыштуу визуалдык жана жазуу түрүндөгү маалымат каражаттарын күн сайын карап турабыз. Учурда эпидемиянын экинчи толкуну жөнүндө айтылып жатат. Көптөгөн өлкөлөрдө, ооруга байланыштуу позитивдүү учурлардын көбөйүшү менен, интубациялан-

ган бейтаптардын саны жана тилекке каршы өлүмдүн да көбөйүшү байкалууда. Ошондуктан мамлекеттер карантин боюнча эрежелерди кайрадан колдонушу керек. Эпидемиянын качан азайышы же аяктоосу жөнүндө бир нерсе айтуу өтө кыйын. Бирок вакцина боюнча изилдөөлөрдө өткөн ар бир күн оорунун бүтүшүнө бир аз дагы жакындап баратат, деген жакшы жаңылык бар. Менин жеке божомолум боюнча, эмдөө өтүнмөлөрү башталгандан кийин бетме-бет окутуу да башталышы мүмкүн. Биз 2020-2021-жылдын жаз мезгилинде расмий билим берүүнү баштоо менен студенттерибиз менен жолугабыз деп ишенем. Бирок, бул институционалдык деңгээлде гана кабыл алына турган чечим эмес экендигин өзгөчө белгилей кетүү керек.» деди.

«Мен процессти колдогондордун баарына ыраазычылыгымды билдирем»

Академиялык, административдик-техникалык кызматкерлер жана студенттер менен бирге өтө оор мезгилди баштап кечиргендигин белгилеген Проф. Докт. Шен анормалдуу шарттарда кадимки жашоону сактап калууга аракет кылып жатышканын билдирди. КТМУнун студенттери татаал процессте окутуучуларын жалгыз калтырбай тургандыгын баса белгилеген, Проф. Докт. Шен; «Биздин студенттер кыйынчылыктарга (ден-соолук, интернетке кирүү, сабактарга көңүл буруу ж.б.) карабастан ар дайым позитивдүү бойдон калганга, биз менен бирге болууга аракет кылышты. Алар эч нааразы болушкан жок. «Чыныгы дос кыйын күндөрдө билинет» дешет эмеспи. Биздин студенттер достук мамилелерин далилдешти жана Манас университетинин ийгиликтүү болушу үчүн болгон күч-аракетин жумшашты. Мен аларга чын дилимден ыраазычылыгымды билдирем» деди.

Студенттер мугалимдерин, мугалимдер студенттерин сагынгандыгын айткан Проф. Докт. Шен: «Биздин студенттер тез арада бетме-бет билим алгылары келип жатат. «Тун-нелдин аягы көрүндү», башкача айтканда, Ковид-19га эмдөө иштери жакынкы аралыкта башталып, жашоо өз нугуна түшөт. Баарыбыздын максатыбыз - ушул процессте ден-соолукту чыңдоо. Биздин студенттер бир аз чыдамдуу болушун каалайм. Биз аларды биз ушунчалык жакшы көрөрүбүздү, ансыз университет толук болбой калгандыгын билишин каалайм.» деди.

Проф. Докт. Шен эпидемия башталгандан бери жоопкерчиликти мойнуна алып, жан аябастыктан алыс болбогон Манас университетинин бардык үй-бүлөсүнө төмөнкү сөздөр менен ыраазычылыгын билдирди: «Дистанттык билим берүүнүн ийгилигин чын жүрөктөн колдогон ректордун жогорку кызматы баштаган кесиптештериме, декандарга, директорлорго, кафедра башчыларына, административдик-техникалык кызматкерлерге, окутуучуларга жана студенттерибизге, айрыкча ректордун жогорку кызматына чын жүрөктөн ыраазычылык билдирем. Алардын ден-соолугу чың болушун каалайм» деди.

Аутист балдар менен «Колдон-колго»

Баласынын аутист экенин билгенден кийин Анара Асаналиева өз баласына да жана башка аутист балдарга да жардам берүү максатында «Колдон-колго» аттуу кайрымдуулук фондун ачкан. Аталган фонд жашаган иш-аракеттери аркылуу аутизм менен жабыркаган балдар менен алардын үй-бүлөлөрүнүн жашоого үмүт байлоосуна көмөкчү болуп келет.

Анара Асаналиева 41 жашта, эки баланын энеси. Уулу 18 айлык болгондо анын сенсордук жана эмоционалдык өнүгүүсүндө көйгөйлөрдү байкап, доктурга кайрылган. Баласынын аутизм менен ооругандыгын билген Асаналиева калган өмүрүн уулуна арнаган. Ушул себептен уулу менен көптөгөн өзгөчө күндөрдү өткөргөнүн айткан Асаналиева; «Башында уулум менен тил табышуу кыйын болду. Бул үчүн биз ар дайым ымдоолор жана жаңсоолор менен баарлашууга жана бул байланышты бекемдөөгө аракет кылдык. Ушул жол аркылуу мен аны түшүнө баштадым жана анын суранычтарын канааттандырдым. Бирок, мен сезе албаган, байкабай калган учурлар көп болду. Мисалы, эмоционалдык жана сенсордук кемчиликтерден улам ал жыгылып калганда кайсы жери катуу тийгенин же ооруганын байкабай калат. Мындай учурларда мен өзүмдү күнөөлүү сезем».

Аутизм менен ооруган балдарга өзгөчө көңүл буруу керектигин белгилеген Асаналиева; «Алар кийимдерин өздөрү кийе алышпайт, аба ырайын байкап, ошого жараша тандоо жасай алышпайт. Алардын жашоосунун бардык тараптары өзгөчө көңүл бурууну талап кылат.» деди. Бул балдар үчүн физикалык орундун да маанилүүлүгүнө көңүл бурган Асаналиева аларды ызы-чуудан жана ызы-чуулуу чөйрөдөн алыс кармоо керектигин айтты. Ал ызы-чуунун балдарга терс таасирин тийгизээрин айткан Асаналиева ашыкча жана узакка созулган ызы-чуулар аларды агрессивдүү кылаарын жана бул үчүн атайын кулакчындар колдонулушу керектигин билдирди.

Аутизмге байланыштуу маалыматка ээ эне катары Асаналиева баласынын өнүгүүсүн колдоону каалап, ушул максатта психология боюнча тренингден өттү. Андан кийин ушул

темадагы ар кандай курстарга катышкан Асаналиева, өз баласына, андан кийин айланасындагы башка балдарга колдоо көрсөтүүнү каалады.

Аутист балдар үчүн «Колдон-колго»

Аутизм менен жабыркаган балдар жана алардын үй-бүлөлөрү үчүн 2012-жылы Бишкекте фонд ачты. «Колдон-колго» деп аталган бул фонд менен алгач аутизм жөнүндө коомдун маалымдар

болуусун көздөдү. Аутизм жөнүндө шаарда постерлерди жана плакаттарды жайылтып, ушул темада жолугушууларды жана семинарларды уюштурган фонд, аутисттер тууралуу, алардын укуктары жөнүндө коомдо маалымдуулукту жогорулатуу боюнча иш жүргүзүп келет. Айрыкча аутизм менен ооруган балдардын реабилитациясына жардам берген фонд алардын үй-бүлөлөрүнө да аутизм тууралуу маалымат берүү менен моралдык колдоо көрсөтөт.

Кыргыз мамлекети тарабынан бөлүнүп берилген имаратта иш жүргүзгөн бул фонд каржылык жактан көбүнчө аутизмге чалдыккан балдардын үй-бүлөлөрү тарабынан каржыланат. Аталган фонддун бутка турушунда менчик жана коомдук мекемелер тарабынан берилген жардамдардын да чоң салымы бар экенин билдирген Асаналиева азыркы учурда 20 ата-эне «ата-эне жана бала» программасынын алкагында, аутизм менен ооруган 55 баланын эксперттердин реабилитациялык программасынын алкагында тренингке катышып жаткандыгын айтты.

Жалпысынан 40 кызматкер иштеген бул фонддо ата-энелерди окутуу үчүн ар күнү күнүнө 4 сааттан турган 3 айлык окутуу программасы ишке ашырып келет. Бул окутуу программасына ылайык, ата-энелер ай сайын 8000 сом (100 АКШ долларына жакын) төлөшөт. Мындан тышка-

«Колдон-колго» фондунда мезгил-мезгили менен педиатрлар жана невропатологдор тарабынан семинарлар өткөрүлүп турат. Бул семинарларда үй-бүлөлөргө аутизм менен ооруган адамдар үчүн маалыматтык-педагогикалык маалымат берилет.

ры «Колдон-колго» фондунда мезгил-мезгили менен педиатрлар жана невропатологдор тарабынан семинарлар өткөрүлүп турат. Бул семинарларда үй-бүлөлөргө аутизм менен ооруган адамдар үчүн маалыматтык-педагогикалык маалымат берилет.

Борбору Бишкекте жайгашкан бул фонддун Ысык-Көлдө эки, Ошто бир филиалы болуп Кыргызстан боюнча жалпысынан 4 имараты бар. Фонддун келечектеги эң чоң максаты Кыргызстандын бардык аймактарында билим берүүчү борборлорду ачуу жана аутист балдарга жардамчы болуу болуп саналат.

КАБАР & ДИЗАЙН: АЙЗАТ ДОБУЛОВА

Үмүт сапары

Ичкиликке берилип кеткендиктен, үй-бүлөсү бузулган Муса Иманалиев өзүнүн башынан өткөргөн тагдырын башка бирөөлөргө жол бербөө үчүн фонд түзгөн. Фонддо үй-жайсыз жана селсаяк адамдардын ичкиликке каршы күрөшүн колдогон Иманалиев, бул адамдардын жашоого кайтуусунда үмүт шамы болду.

ФОТО: Илья Каримджанов

<https://walkerstory.com/blog/2019/02/25/musa-imanaliev-kak-ya-otkryl-centr-svyatoj-dux-dlya-lecheniya-alkogolizma/#.X-PVP9gzaUI>

Муса Иманалиев 62 жашта. Ал өмүрүнүн көпчүлүк бөлүгүн ичкиликке берилген адам катары өткөргөн. Ичкиликке болгон бул көз-карандылык аны үй-бүлөсүнөн жана коомдон ажыратты. Жубайы таштап кеткен Иманалиев көп жылдар бою үй-бүлөсүн билбей көчөдө өмүр сүрдү. Кызынын турмушка чыкканын угуу анын жашоосундагы бурулуш окуя болду. Ичкиликтин өзүнө жана үй-бүлөсүнө берген зыянын түшүнгөн Иманалиев ичкиликти жашоосунан чыгарууга бел байлады жана жашоонун жаңы барагын ачууну чечти. Жубайы менен кайрадан жарашкан Иманалиев балдарына да кайра кайтып келди.

Бирок, Иманалиевге жашоосун өз нугуна салуу жана үй-бүлөсү менен жарашуу жетишсиз болду. Көп жылдар бою үйү жок, ачка, кыйналып жакындарынан алыс жүргөн Иманалиев өзү сыяктуу аракеттикке берилип кеткен адамдарга жардам берүүнү,

алардын ушул жаман адаттан арылып, үй-бүлөлөрүнө кайтып келүүсүн каалады. Ушул максатта ал алгач мүмкүнчүлүгүнө жараша, андан кийин айланадагы адамдардын жана мекемелердин колдоосу менен иштей баштады. Иманалиев мындай ишти баштоонун себебин төмөнкүчө түшүндүрөт: "Алар дагы үй-бүлөсүнө кайтып келүүнү каалашат. Жада калса аракет кылгандар дагы бар. Бирок, алардын жубайлары жана балдары аларга ишенбейт. Бул адамдарга колдоо болбогондугу үчүн көчөдө жашоого аргасыз болушат. Ушундай кырдаалда болгон адамдардын колунан кармап, аларга колдоо көрсөтүү керек деп ойлодум".

Үй-жайсыздарга эшигин ачты

Иманалиев үй-жайы жокторго жана ичкиликке көз каранды адамдарга жардам берүү үчүн биринчи жолу 2004-жылы иштей баштаган. Бирок, аларга материалдык жактан жардам берүүгө күчү жетпегендиктен

алгач аларды өз үйүндө кабыл алган. 5 баласы жана 12 небереси бар Иманалиев өзүнүн жашоо шарты начар болгонун карабастан өз ыктыяры менен мындай тагдырга тушуккан адамдарга баш калкалоо жана кам көрүү милдетин аркалады. Бирок, кичинекей үйдө жеке үй-бүлөсү менен бирге селсаяктардын да жашап жатышы көп өтпөй милиция кызматкерлеринин көңүлүн бурду. Үйүнө келген формачан кызматкерлер Иманалиевге "Сизге окшогон тартиптүү адамдын буларга кандай тиешеси бар? Бул адамдарды эмне үчүн үйүңүзгө жайгаштырдыңыз? Алар менен кандай аласа-бересеңиз бар эле?" деген суроолорду жаадырышты. Иманалиев милицияга ал адамдарга жардам берип жатканын түшүндүргөнүнө карабастан бир майнап чыкпады. Милиция кызматкерлери тарабынан Иманалиев орган сатууга шектелген болчу.

Мындай майнапсыз иш-аракет Иманалиевдин бул жаатта

көбүрөөк институционалдык кадамдарга баруусуна түрткү болду. Ал 2005-жылы "Ыйык Рух" аттуу кайрымдуулук фондун негиздеди. Үй-бүлөсүнүн жана айланасындагы кайрымдуу ишкер адамдардын жардамы менен бутуна турууга аракет кылган бул фонддун иши үчүн Иманалиевдин үйү жетишсиз болду. Ошол себептен Иманалиев үй-бүлөсү менен эки бөлмөдөн жана кампадан турган жаңы үйгө көчүп кетишти. Иманалиев ушул мезгилдеги башынан өткөн кыйынчылыктарды төмөндөгүдөй сөздөр менен билдирет; «Жаңы үйгө көчүп келгенден кийин, үй-бүлөм менен эки бөлмөлүү үйдө жашай баштадык. Үйдүн кампасын тазалап үйү жок достор жашай турган жайга айландырдык. Жаңы жашообузда тамак таппай калган күндөрүбүз көп эле болду. Жубайым, кызым жана колунан ниш келген үй-жайсыз досторум күндүзгү жумуштарда иштеп нан таап келгенге аракет кылып жатышты. Күнүнө 30-40 сомго (болжол менен 0,40 АКШ доллары) кулпунай терүү үчүн талаага дагы чыгышты. Мен болсо мечиттерге жана чиркөөлөргө барып жардам сурадым жана бул адамдарга тамак-аш, кийим-кече табууга аракет кылдым. Күндүз эмне тапсак кечинде баарыбыз отуруп чогуу бөлүшүп жедик".

Дагы да көбүрөөк адамдын жашоосун өзгөртүп, аларды мурунку жашоосуна кайтаруу максатында Иманалиев фонддун ишмердүүлүгүн кеңейтти. Алгач 5 бөлмөлүү үй курган Иманалиев, андан кийин 20 кишилик баш калкалоочу жай куруп, көбүрөөк адамдарды турак-жай жана тамак-аш менен камсыз кылды. Фондду өзүнүн

жана үй-бүлөсүнүн ыктыярдуу эмгеги менен бутуна тургузган Иманалиев "үй-жайсыз досторум айыгып кеткенде, мен аларды үй-бүлөлөрү менен элдештирем жана үйлөрүнө кайтуусуна ошондой эле жумушка орношуусуна жардам берем" деди.

Акыркы 16 жылда ичкиликке берилген 300 адамга колдоо көрсөтүп, аларды турак-жай жана тамак-аш менен камсыз кылган Иманалиев пандемия учурунда да ишин токтотуп койгон жок. Бул мезгилде фонддогу баш калкалоочу жайда жашагандардын саны 11ге чейин азайгандыгын айткан Иманалиев, эл оозунан чыккан маалымат жана ММ-Клардагы жаңылыктар аркылуу баш калкалоочу жайга муктаж адамдарды кабыл алып жатканын угуп дале болсо кайрылгандар бар экендигин билдирди. Бул адамдар менен чогуу убакыт өткөргөндү жактыргандыгын айткан Иманалиев: "Мен аларды өз баламдай сүйөм" деди.

Эч кими жок үй-жайсыздарга өкүл ата болду

Фонддун жардамы аркылуу көптөгөн адамдардын ичкиликтен арылып, үй-бүлөсүнө кайтканын айткан Иманалиев, алардын айрымдарынын бири-бири менен үйлөнүп, бала-чакалуу болгонун билдирди. Ал: «Үйлөнгөндөн кийин фонддон чыгып өз алдынча жашай баштаган досторум мени «Өкүл ата» кылып алышкан. Бул досторубуздун балдарына кам көргөн учурларыбыз да жок эмес» деди.

КАБАР & ДИЗАЙН:
АКЫЛАЙ САГЫНБЕК КЫЗЫ

Жокчулуктан пайда болгон өнөр: Курак

КАБАР & ДИЗАЙН:
ЖИБЕК МЕЛИСОВА

Курак, ашып калган кездемелердин кесиндилеринен куралган жаны буюм жаратуу техникасы десек болот. Ар түрдүү түс жана формаларды бири бирине жамалганы куракчынын фантазиясынын күчү менен бир искусствонун түрүнө айланат.

Курак же болбосо пэтчворк сыяктуу аттар менен белгилүү болгон бул искусство түрүнүн тарыхына жүз жылдардын жүзү болду. Коомдо жакырчылык кадыресе бир көрүнүш болуп турган заманда, өндүрүү керектөөдөн дагы маанилүү болуп турган убакытта, эскиси жетип жыртылган кийимдер жана буюмдар ар түрдүү башка кездемелердин жардамы менен жамалган. Жамак деген нерсе жалан гана жакырчылыктын бир белгиси катары эмес кайрадан өндүрүү, күнүмдүк жашоодогу муктаждыктарды жок кылууну бир жолу катары дагы саналган. Ушундайча келип чыккан курак азыркы мезгилде ар кайсы түстөгү кездемелердин курандысынын куралып отуруп укмуштуудай тан калтырган кол өнөрчүлүккө айланды.

Ысырапкорчулукка каршылык көрсөтүү.

Курак куроо ашып калган кездемелердин ой-жүгүртүү чеберчиликке жараша куралып жаны бир эмгек жаратуу техникасынын аталышы. Келип чыгышынын максаты азыркы мезгилдеги колдон-ыргыт деген өндүрүшкө, ысырапкорчулукка өткөн замандан келген каршылык көрсөтүү. Этно дизайнер Перизат Тойчубекова курак жөнүндөгү ой-пикири боюнча жон эле ашып калган кездемелерди ыргытпай, жоктон бар кылуунун бир жолу деп айтат. Ал эми курактын келип чыгуусуна байланыштуу: «Мурун кездемелер абдан кымбат жана тартыш болчу экен. Апаларыбыз кийим же болсо ар түрдүү буюмдарды тиккенден кийин ашып

калган кездемерди жараксыз деп ыргытып салай чогултуп коюшчу экен. Кандайдыр бир жаны буюм жасоого туура келсе ошол кездемелерди бириктирип тигишчү экен. Жакырчылык заманда сатып алгандын ордуна курак деген нерсени ойлоп табышыптыр.»-деп айтты.

“Жаздык, жууркан төшөк куроо искусствого айланды”

«Курак жасалышы түйшүктүү, машакаттуу, мээнет жана убакыт талап кылган кол өнөрчүлүк. Бут нерседен мурун куракчынын абдан сабырдуу болушу керек. Антпесе 3 см кездемелерди бир бирини улап тигүү менен кантип алектенет? Эзелтен сарамжалдуулук маанисине келген курак, азыр болсо кол өнөрчүлүктүн бир түрү болуп саналат. Албетте бул нерсе бир топ убакыттын ичинде ишке ашты. Аялдар тигип жатып эстетикалык жактан түско, формага көңүл буруп ар кандай жаздык, жууркан тигип атып искусствого айланды. Жокчулуктан улам жаралган курак бир өнөр түрүн толуктады.»-деди Тойчубекова

Куракчынын ички дүйнөсүн чагылдырат.

Курактын түрлөрү күн өткөн сайын көбөйүдө. Шейшеп, жууркан, ымыркайлардын кийимдери, баштык сыяктуу бир канча аксессуарларда колдонулат. Бул буюмдар менен алардын түс жана дизайнердары дагы өнүгүүдө. Ар бир тус жана формалар кандайдыр бир мааниге ээ. Куракчынын фантазиясына жана чеберчилиги-

не жараша өзгөрө тургандыгын айткан Тойчубекова өзгөчөлөнүп туруу боюнча мындайча кеп кылды: Куракчынын ички дүйнөсү түс жана оймолоруна чагылдырылат. Убакыт өткөн сайын түс жана оймолордун аталыштары пайда болду. Мисалы тазалык, бийиктик дегенди каркыра курагы же

болбосо канат курагы аркылуу билдиришет. Чий курак болсо чексиз бакыт жана дөөлөттүн белгиси болуп калды.

Ар түрдүү ою жана түстөрдүн ансамбли болгон курактын мисалдары күн сайын жаныланууда. Кол өнөрчүлүк, көздүн нуру

болгон курак убакыт менен бирге популярдуу болуп индустриялык бир товарга айланууда. Бул эмгекти жаратуу учун тигишчү машиналар колдонулгандыктан өндүрүштүн товары катары болуп калды. Муктаждык бул жакта эле калып товар катары сатылып текчелерде тизилип калды.

Жакшылык кылууга пандемия мүмкүнчүлүк берди

Ыктыярчы адамдар тарабынан жасалган жакшылыктарга баарыбыз күнүмдүк турмушубузда күбө болуп жүргөндүктөн бул иш биз үчүн кадыресе эле көрүнүшкө айланды. Бирок пандемия мезгили адамдардын жардам колун узатууга болгон каалоолорун дагы бир жолу ачып көрсөттү. Бүткүл дүйнө жүзү башынан өткөрүп жаткан бул апаат күндөргө карабастан адамдын жүзүнө жылмаюу пайда кылган жакшы иштердин бири адамдардын айланасына карата көңүл кош болбогондугу болду. «Манас» университетинин жаштары да пандемия мезгилинде жакшылык кылуунун жана ыктыярчы болуунун эң жакшы өрнөктөрүн көрсөтө алышты.

«Колу- бутум байлануу отура албайт болчум»

Инженерия факультетинин 3-курсунун студенти Мунарбек Базаркул уулу пандемия мезгилин үйүндө тынч отуруп өткөрбөстөн жанын аябай адамдарга жардам берип жүрүп өткөрдү. Карантин мезгилинде айылына барган Мунарбек жаңылыктарда медицина кызматкерлеринин жанын аябай иштеп жатышканын көрүп «мен эмнеге жардам бере албайм» деп кыжаалаттана баштады. Мындай жан азабынан улам үйдө отура албай айылдан Бишкекке жол тартты. Алгач үйүндөгүлөрдүн шаарга барышына каршы болгондугун билдирген Мунарбек «Ата-энем менин чечимимди укканда алгач абдан каршы болушту. Мага кабатырланып жаткандыгын сезип жаттым, ошентсе да бул жерде колу-бутум байлануу отура албастыгымды түшүндүрдүм. Баары бир алар менин канчалык чечкиндүү экенимди көргөндө айла жок түшүнүү менен кабыл алышты» деди.

Күнүнө орто эсеп менен 300 оорулууга жардам берди

Мунарбектин айтуусу боюнча эгер вирус жуга турган болсо кайсы жерде болсоң да жугат. Ошол себептен ыктыярчы болууга бел байлаганда кичине болсо да коркуу сезими болгон эмес жана ал алгачкы иш күнүн атын угуу дагы коркунучтуу болгон кызыл зонадан баштаган. Мунарбек кызыл зонада өткөргөн күндөрүн төмөнкүчө эскерет: “Эртең мененки саат 7.00 биз үчүн иш башталган убак болчу. Алгач коргоочу кийимдерибизди кийчүбүз. Кызматтар бөлүштүрүлгөндөн кийин 14 саат бою аякта туруп иштей баштайт элек. Бир күн ичинде медицина кызматкерлеринин иштерин жеңилдетүү максатында оорулууларды каттоо, аларды тиешелүү бөлүмдөргө жеткирүү сыяктуу иштерди аткарат элем. Күнүнө орто эсеп менен 300 оорулууну карайт болчум”.

“Өлкөм үчүн, адамзат ааламы үчүн сыймыктандым”

Бир ыктыярчы үчүн эң чоң ырахат адамдардын жүзүнө жылмаюу тартуулоо. Мунарбек бул кыйын кезеңде кызыл зонада жалпы 3 доктор, 4

медайым жана өзү сыяктуу 10 ыктыярчы 18 күн жан аябай иштеди. Ал ушул 18 күн ичинде оорудан айыккан адамдардын кубаныч толгон көздөрү менен алкаган сөздөрүнөн максатына жеткендигин баамдады. Бул мезгилдеги сезимдерин төмөнкүчө билдирди: “Биз ал жерде бир үй-бүлө сыяктуу болдук. Ошол себептен кээде өз эмоциябызды жашыра албаган учурларыбыз да болду. Адамдарды айыктырып үйлөрүнө жөнөткөндөгү сезимдерди сөз менен айтып жеткирүү мүмкүн эмес. Айрыкча ал жерде мен сыяктуу башка ыктыярчылардын болгону да мени абдан кубантты. Кимдир бирөө тамак ташып, кимдир бирөө дары алып келип берип жатты. Өлкөм үчүн, жалпы эле адамзат үчүн сыймыктандым”.

Тамчы Кыргызстан ыктыярчылары “Баалуу мезгилдер” долбооруна колдоо көрсөттү

Ветеринария факультетинин 1-курсунун студенти Сузан Алейна Эрат да жакшылык кылуу үчүн пандемия мезгилинде кол кабыш кылгандардын бирөөсү. Эраттын ыктыярчы болуу тууралуу бая-

ны Түркиянын Жаштар жана Спорт министрлиги тарабынан жыл сайын уюштурулуп келген “Баалуу мезгилдер” долбоорун өзү туулуп өскөн шаар Манисада ишке ашырууга киришүүсү менен башталды. Эл аралык Тамчы ыктыярчылар фонду бул долбоорго колдоо көрсөттү. Кыргызстандагы Тамчы ыктыярчысы болгон Эрат бул жакта да долбоорду ишке ашырды. Эраттан башка “Манас” университетинин студенттеринен Коомчулук менен байланыш жана реклама бөлүмүнүн 2-курсунун студенти Фуркан Эр жана Эл аралык мамилелер бөлүмүнүн 1-курсунун студенти Мүжтеба Пек да колдоо көрсөтүү үчүн долбоорго катышты.

Пандемияга карабастан балдарга билим да берди, оюн да ойноттү

Балдардын жай мезгилиндеги каникулун пайдалуу өткөрүүсүн пландаган бул долбоор пандемия мезгилинде үйдө отурган балдардын социалдашуусунда дагы да маанилүү болду. Балдардын вирус жуктуруп алышы мүмкүн болгон кооптуу жерлерде Эрат жана анын достору аралыкты сактоо, анти-

септикалык каражаттарды жана бет каптарды таркатуу сыяктуу маанилүү милдетти аркалады. Үч башка райондон келген балдар спорт жана искусство тармагында кесипкөй адистер тарабынан курстарга катышты. Эрат бир ай бою өткөрүлгөн бул иш-чара тууралуу төмөнкүдөй маалымат берди: “Балдар стол тенниси, бадминтон, театр, гитара, саз, сүрөт сыяктуу бир топ тармакта курска катышышты. Бул мезгилде аларга жардам берүү үчүн эртең мененки жана түшкү группаларда иш алып бардым. Курстар бүткөндөн кийин алар менен кечке чейин ар кандай оюндарды ойночубуз. Бул мен үчүн абдан кызыктуу болчу. Албетте алар вирус жуктуруп албастыгы үчүн бардык эрежелерге көңүл бурчубуз”.

“Жашоо бир эле биз менен чектелип калбайт”

Бул жашоодогу эң чоң максатынын жардамга муктаждыгы болсо да болбосо да адамдардын көңүлүн алуу экендигин билдирген Эрат бул жана башка долбоорлордо ыктыярчы болуп катышуудагы максатын мындайча айтат: “Жашоо биз жана биздин айланабыз менен чектелип калбайт. Биз эч тааныбаган адамдардын эмне ойлоп жаткандыгын, кандай абалда экендигин, жашоо менен болгон күрөшүн жакындан билүүгө, түшүнүүгө аракет кылам. Алардын эмоцияларын сезе билүүнү каалайм. Жасаган кичине жардамымдын артынан алардын жүзүндө жылмаюу пайда болсо мен канчалык бактылуу болом. Бул албетте сөз менен жеткирип бере албай турган сезим”.

“Баалуу мезгилдер” долбоору аркылуу канча адамдын көңүлүн алган Эрат долбоордун акыркы күнүндө өзү колдо төш белгилерди жасап долбоорго катышкан балдарга ыктыярчылардан эстеликке деп белекке берди. Ким билет, балким ушул төш белгилер келечектеги жаш ыктыярчылардын көңүлүнөн орун алган жаңы иштин башаты болоор”.

КАБАР & ДИЗАЙН:
МАЛИКА НУРЛАНОВА

Манас телеканалы ободо

Манас телеканалы кабелдик платформалар аркылуу обого чыга баштады. Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин МАНАС телеканалы, Кыргызстандагы кабелдик платформаларда жана GSM операторунун тиркемелеринде көрсөтүлө баштады.

КАБАР: МЕДИМАНАС
ФОТО: МЕДИМАНАС

Буга чейин Радио ТВ жетекчилигинин (MEDIAMANAS) аракети менен интернет тармагында көрсөтүлүп келген MANAS, MEDIAMANAS демилгелеринин натыйжасында 2020-жылдын июнь айында NeoTelecom компаниясынын кабелдик платформасында сыноолорду баштады.

MANAS; сыноолорду ийгиликтүү аяктагандан кийин 2020-жылдын 1-сентябрынан баштап кабелдик платформаларда обого чыгып, Megaline, NeoTelecom (NeoTV), NeoTelecom мобилдик тиркемелери жана BeeTV каналында эфирге чыга баштады. MANASты mediamanas.kg жана MEDIAMANAS мобилдик тиркемелеринен да көрүүгө болот.

Манас телеканалы жаңычыл, оригиналдуу, динамикалуу, социалдык жоопкерчиликтүү, принципалдуу түрдө иш алып баруу менен жергиликтүү аймактан глобалдык деңгээлге чыгуу максатында жаштык каналы катары тездик менен алга жылууда. “Манас” телеканалы коомдун пайдасы эске алып,

мазмундуу жана сапаттуу берүүлөрдү чыгарууну көздөйт жана жаштык жана билим берүүчү канал катары “МАНАС” телеканалы университеттин расмий медиа органы MEDIAMANASтын “Манас” радиосу сыяктуу программаларга бай берүүлөрдү даярдоо үчүн аракет кылууда. Манас телеканалында берилген программалардын ички мазмуну жаштарга багытталат жана жаштарга тиешелүү бардык темалар бул каналда чагылдырылат.

Жаштарга багытталган ар кандай темалар билим берүү, маалымат жана жаштык программалары, Түркия, Кыргызстан жана Түрк дүйнөсүнө байланыштуу программалар, талкуу программалары, маданият, искусство, технология, саламаттыкты сактоо, спорт, студенттик жашоо, социалдык тармактардагы маанилүү темалар тууралуу программалар, эң жаңы видеолор, түз эфирдеги ток-шоу программалары жана башка көптөгөн кызыктуу актуалдуу темалар, эфир коноктору менен түз эфирдеги концерттик берүүлөрдү жакында Манас телеканалынан көрө аласыз.

«Эң мыкты фильм» сыйлыгын Коммуникация факультети жеңип алды

Орусия Федерациясында уюштурулган эл аралык Зилант фильм фестивалында Коммуникация факультети «Эң мыкты фильм» сыйлыгына ээ болду.

Россия федерациясынын Татарстан автономиялуу облусу болуп саналган Казань шаарында 2020-жылдын 12-июлунда уюштурулган фестивалга коммуникация факультетинин радио-телевидение жана киноискусство бөлүмүнүн студенти Аманат Рахманова «Аманат журт» аттуу документалдык фильми менен катышып, «Эң мыкты документалдык тасма» деген категорияда сыйлык утуп алды.

2017-жылдан бери жылына эки жолу уюштурулган Зилант эл аралык фильм фестивали ар түрдүү жаш категориясы менен биргеликте профессионал жана фильм сүйүүчүлөрдүн эмгектерин көрүүчүлөргө тартуулоо мүмкүнчүлүгүн берет. Фильм фестивалынын максаты фильм тартуучу топтун тажрыйбалары жана ийгиликтери менен болушу, ар кайсыл өлкөдөн келген жаштардын жана улуулардын дүйнө таанымы менен интеллектуалдык деңгээлин жогорулатуу

КАБАР: ГУЛДАНА НУРМУХАММАД КЫЗЫ
ФОТО: МЕДИМАНАС

болуп саналат. Фестивалда эң мыкты кыска метраждуу фильм, эң мыкты толук метраждуу фильм жана эң мыкты сценарий сыяктуу категорияларда 17 багытта сыйлыктар ыйгарылат.

Бул жылы бардык өлкөлөрдө таасирдүү болуп жаткан Covid-19 вирусунун алдын алуу алкагында интернет аркылуу ишке ашырылган фестивалга профессионалдык жана фильм сүйүүчүлөрү категориясында көптөгөн фильмдер катыша алышты.

“Мал базарындагы аял”

📷 Алтынкыз Шаршенкулова

Токтогулдун мал базарында баккан малын сатып алар кардарларды күтүп турган аялдын ойго батканы көңүлдү бурат...

“Минус 20дан плюс 20га”

📷 Айгерим Акылбекова

Күнөсканада мөмө-жемиштерди өстүргөн Алмаз кышында минус 20 градуска чейинки суукта мөмө-жемиштерди суукка алдырбаш үчүн көмүр жагып, абанын температурасын плюс 20 градуска жеткирет.

"Мал базарындагы көпчүлүк"

📷 Гулиза Урустамбек кызы

Бишкектин сыртында бир айда бир жолу ачылган мал базарына жети дубандан бери келген алуучу жана сатуучулардан басарга жер калбайт.

"Саамал"

📷 Нурзат Казыбекова

Ден соолукка өтө пайдалуу жаңы тууган бээнин сүтүн саап ичүү Нарындын 3 миң метр бийиктиктеги жайлоосунда күнүмдүк тиргиликтин бир бөлүгү.

• КТМУнун атынан гезит ээси

Ректор, проф. док. Алпаслан Жейлан

Биринчи проректор, проф. док. Асылбек Кулмырзаев

• Башкы редактор Проф. док. Хамза Чакыр

• Басма сөз координатору Доц. док. Аслы Юрдигул

• Жооптуу редактор Улук окутуучу, док. Гүлзада Станалиева

• Котормочулар Кенже илимий кызматкер док. Топчугул Нармаматова ага окутуучу кызматкер док. Канышай Муктарова

• Редакторлор Кенже илимий кызматкер Бану Эрдоган Чакар Кенже илимий кызматкер Зеки Окйай

• Дизайнер Равшан Абдуллаев

• Дареги КТМУ Коммуникация факультети, Жал студенттик кампусу, Бишкек Тел: +996 312 492756/1164